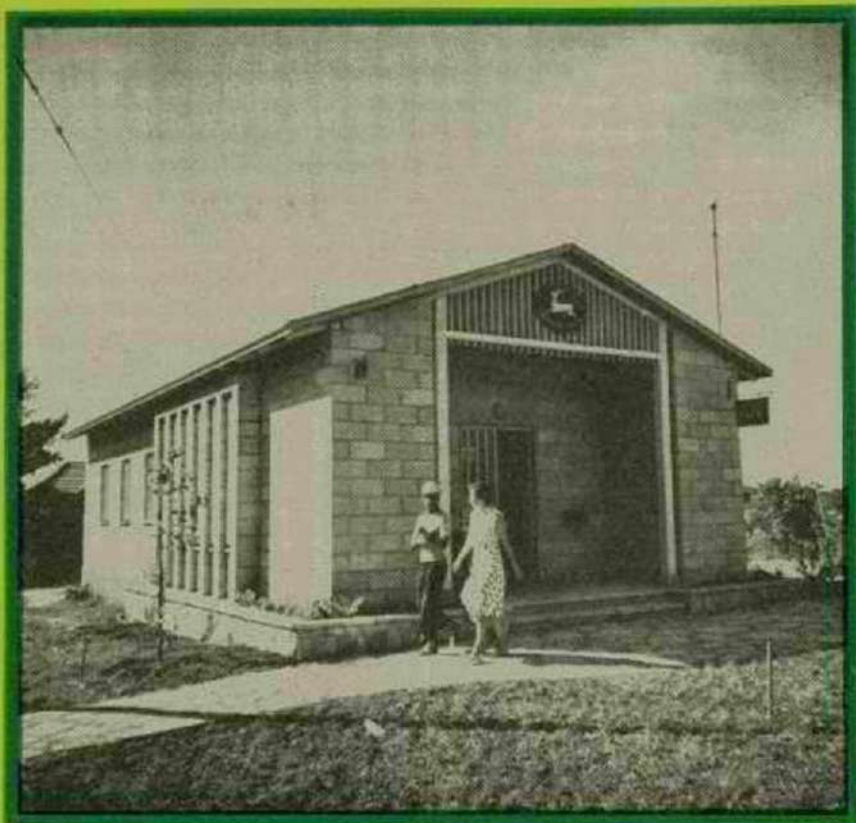

באר

ירחון אַעצײַ באר טאַרען טאַפּוון ורציו

8

המחיר 50 פרי

חשון תשי"ג

התוכן

- ברור דרך פעולתו של איסצילטור גביש
מסיום — א. פוגל 4
- מנין המלים במברקים בינלאומיים 8
- סלפון ציבורי בשני כחנים — איסר עין הבר 9
- הדיוג בארה"ב — צ. ברקוני 11
- אלכסנדר הגדול — ממצאיו של ריגול הדואר
ש. אלראי 11
- אלפים ומאתים שנות דואר — ש. חיים 12
- זוסות 13
- הדואר צוחק 14
- מפה ומשם... — ש. מ. ואל 16
- פכים קטנים — ש. נויסנבוים 17
- שמעתי ורשמתי... — ש. אישלאה 18
- סקירת ספרים 18
- מכתבים למערכת 19

התמונה : בית הדואר בקרית עמל

הצילום : לשכת העתונות הממשלתית, מדור הצי-
לומים, מ. בראונר.

חברי המערכת:

ז. אלישיב, י. גליק, י. גרינוולד, מ. ירושלמי, א. ד. קולמן.

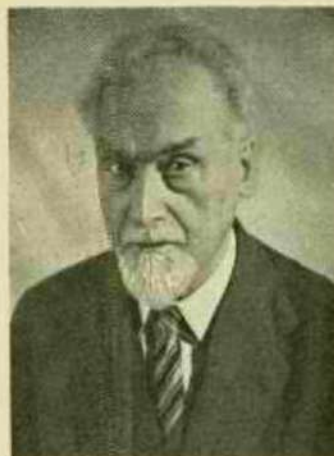
דאר

ירחון לעניני דאר, טלגרף, טלפון ורדיו

נובמבר 1952

שנה א' חוברת ח'

חשון תשי"ג

הרב ד"ר מרדכי נורוק

שר הדואר הראשון בישראל

- בזאת יבוא אהרון אל הקודש (ויקרא, טז, ב'), "זאת" — בזכות התורה כפי שנאמר "וזאת התורה".
— בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך.
(י"מא ז"א)

רגילים היו בישראל להתייחס אל עבודה ציבורית כאל עבודת קודש ומשום כך היו מקפידים בבחירת האנשים שעמדו להיות "משרתי הקהל". היו מחפשים אנשים שיהיו מ"שכמם ומעלה" ויהיו מקובלים על הציבור, אותו הם עומדים לשרת.

בתור שכזה אנו מקבלים בכרכה את הרב ד"ר מרדכי נורוק, בכואו לכהן כשר הדואר הראשון במדינת ישראל.

יודעים אנו ומכירים את עברו של השר מאז היותו מנהיג בעמו וכא כחו כלפי חוץ. בשניהם עמד בתוד וחדר והרים את קרן העם אותו שרת ואותו ייצג. מאחלים אנו לשר הנכבד עבודה פוריה ועובדי הדואר יעמדו לימינו במלוי תפקידו הנעלה והאחראי.

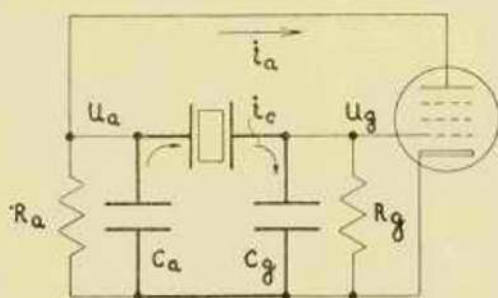
ש. נ.

ברור דרך פעולתו של אוסצילטור גביש מסוים

א. פוגל

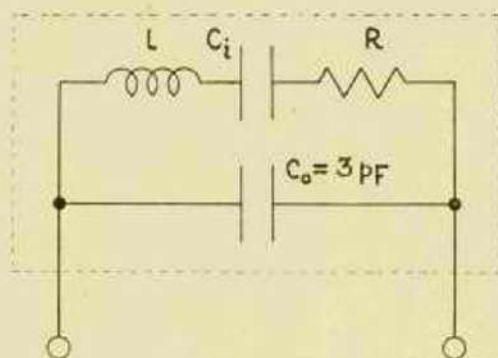
נצא מההנחה שקיימים נדנודים בגביש וזורם ממנו זרם חילופין אל הקונדנסטורים C_a ו- C_g בהתאם לחצים שבי

ציור 2.

ציור 3.

מכיצת התגורה של הגביש

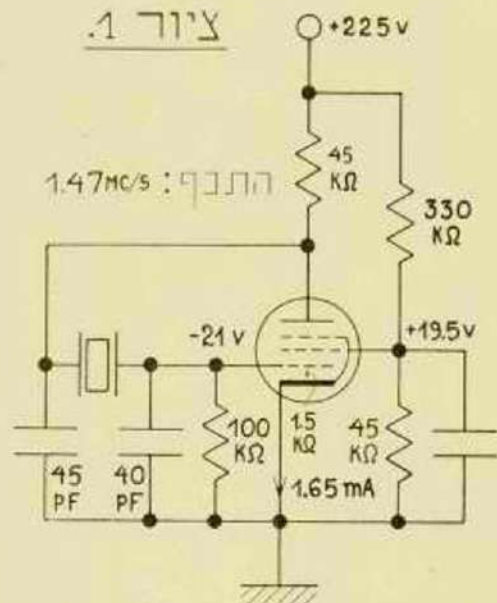

ציור 2. תורם הזה הוא סינפואידלי (נדנוד חפשי). הנחנו איפוא שהגביש פועל כמעגל תהודה בטור (Series Resonance). רואים מיד, (ציור 4) כי בין המתח בסריג U_g לבין זה שבאנודה U_a קיים הבדל פזה של 180° בערך. כרגע שמתח הסריג הוא בשיאו החיובי תורם המגורה זרם אל הקונדנסטור C_a שברגע זה מתחו הוא בשיאו השלילי. כוון תורם מצביע על העובדה שלתוך C_a משקעת אנרגיה חשמלית. לאחר הפסקת תורם במגורה ימשיך הנדנוד, שקבל מנת אנרגיה עד למחזור הבא שאז שוב "תזורק" מנת אנרגיה, וחוזר חלילה. כל מנה כזאת מספקת לכסות על ההפסדים בהתנגדויות החיצוניות ועל אלו שבגביש עצמו, וכך מתקיימים הנדנודים. נוכל לפצוא

בשורות אלה נשתדל להכיר את פעולתו של האוסצילטור לכל פרטיה: נראה כיצד אפשר, מתוך חוקים פשוטים, למצוא את מהלך המתחים והזרמים בנקודותיו השונות, ונכלול בזה גם את הגביש עצמו, נמצא את תכונותיו החשמליות בסביבת תדירות התהודה, כגון ההתנגדות הפנימית וה- Q . כדי לבצע זאת נשתמש בשיטה הבאה: נמדוד באוסצילטור כמה מידות פשוטות בזמן פעולתו, ובעזרתן ננתח את פעולתו לכל פרטיה, ואת זאת נעשה בעזרת החשבון. הקוראים המדמים לעצמם שחש' בון הוא דבר משעמם, יכולים להתנחם בזה שלא יצטרכו להכנס לסבך נוסחאות, החשבון יעשה במספרים חיים, בוולטים ובמיליאמפרים. בכל צעד יוכלו לדמות לעצמם שהנם מודדים במכשירי מדידה. סוף סוף מה שאנחנו מחפשים אינו אלא מה שהיינו מודדים אילו הכנסנו לכל נקודה ונקודה מבשר מדידה מתאים.

האוסצילטור שנבחר למטרתנו נמצא במודולטור של מסדר: Model-465TR, I.S.E. ציוד שכשימושו בחר ליות הרדיוטלפון הבינעירוני, בציור 1 נתונה סכימה של החיבורים שלו וערכי המתחים והזרם הדרושים לנו. המתח חים נמדדו בעזרת וולטמטר אלקטרוני עם התנגדות מבודדת, והזרם בעזרת מדזרם הנמצא במשדה.

ציור 1.

אם נתעניין רק בנדנודים נוכל לשנות את הסכימה לזו שבציור 2.

סכימת התגורה החשמלית של הגביש נתונה בציור 3 (הקבול $C_o = 3 \text{ pF}$ נקבע ע"י מדידה)

בגודל — 2,26 אבל למעשה שורר מתח של 21 V כך שורר הגביש:

$$I_c = \frac{21}{2,26} = 9,3 \text{ mA} \quad \text{תוצאה 1:}$$

מתח האנודה מרכב גם הוא משני מתחים. מתח חילופין המופיע בעקבות הזרם מהגביש:

$$U = -I_c \frac{1}{\omega C_a} \cos\left(\omega t + \frac{1}{\omega T}\right) \quad (T = R_a \cdot C_a)$$

המספרים שעלינו להציג כאן הם: $R_a = 45 \cdot 10^3 \Omega$; $C_a = 45 \cdot 10^{-12} \text{ F}$ נקבל אם כן:

$$U_a = -22,35 \text{ V} \cdot \cos(\omega t + 0,0353)$$

בציור 4 רואים שזרם המנורה הנו "זרם דופק", זרם זה יוצר פעולות יישור באנודה. המתח המיושר הזה הוא הרכיב השני של מתח האנודה.

בקשר לזרם המנורה יש להעיר כי הרגע בו הוא מתחיל לזרום ניתן ע"י הקו המרוסק בתאור של מתח הסריג (המתח נמצא מתוך עיון בעקומים האפיונים של המנורה (cutoff voltage)).

בידינו כעת כל הנתונים לקביעת מנת האנרגיה המסור סקת בכל מחזור למעגל הגדודים. ע"י הכפלת זרם המנורה הממוצע במתח השורר באנודה בזמן שזרם הזרם, נקבל את ההספק הזורם אל מעגל הגדודים באמצעות המנורה. המתח הממוצע הוא $\bar{U}_a = 20,6 \text{ V}$ (נתקבל ע"י אינטגרציה גראפית) והזרם $I_a = 1,25 \text{ mA}$ (מתקבל אחרי שמחשירים מזרם הקטודה 1,65 mA את זרמי סריג הסכך וסריג הבקורת) ההספק יהיה איפוא:

תוצאה 2:

$$N = I_a \cdot \bar{U}_a = 1,25 \text{ mA} \cdot 20,6 \text{ V} = 26 \text{ mW}$$

נגש עכשיו לקביעת הפסדי האנרגיה בהתנגדויות החריצוניות לגביש.

(א) ההפסדים בצד הסריג:

(1) הפסד המתח הישר: המתח הישר המענין אותנו הוא — 21 V. ההפסד יהיה איפוא:

$$W_1 = \frac{\bar{U}_g^2}{R_g} = \frac{21^2}{100} = 4,41 \text{ mW}$$

(2) הפסד מתח החילופין: המתח המתחלק המענין אותנו הוא — 25,2 V. ההפסד יהיה איפוא:

$$W_2 = \frac{25,2^2}{2 \cdot 100} = 3,17 \text{ mW}$$

(עלינו לחלק ב-2 כי כל הזמן אנחנו מטפלים במתחים מכסימליים ולא באפקטיביים).

(3) הפסד זרם הסריג: נקבל אותו כמכפלת המתח הממוצע החיובי שבסריג — 2,8 V (ציור 4) בזרם הסריג

$$\left(\frac{21 \text{ V}}{100 \times 10^3 \Omega} = 0,21 \text{ mA} \right) \quad 0,21 \text{ mA} - \text{הממוצע}$$

$$W_3 = 2,8 \text{ V} \cdot 0,21 \text{ mA} = 0,59 \text{ mW}$$

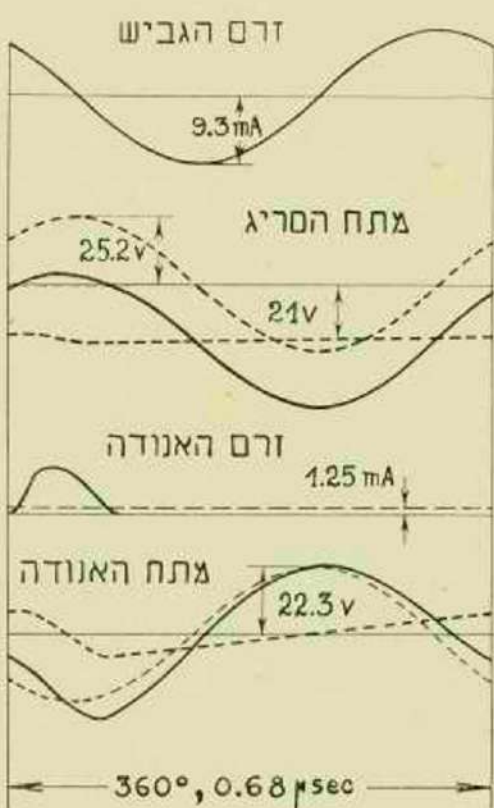
הפסדי הסריג הם בסך הכל:

$$W_g = W_1 + W_2 + W_3 = 4,41 + 3,17 + 0,59 = 8,17 \text{ mW}$$

את הפסדי הגביש (ומתוכם את התנגדותו הפנימית R) אם נדע את כמות האנרגיה המתכנסת בהתנגדויות זאת זו הנכנסת מבחוץ (באמצעות המנורה). לשם כך עלינו להכיר את המתחים השוררים בסריג ובאנודה וכן את הזרם היוצא והנכנס אל הגביש. בציור 4 נתון מהלך המתחים והזרם הנ"ל.

ציור 4.

מהלך המתחים והזרמים באוסצילטור

לא נביא את הדרך למציאת התוצאות שבציור 4, כי זהו ענין של חשבון בלבד, נעסב רק כדי להכירן מקרוב.

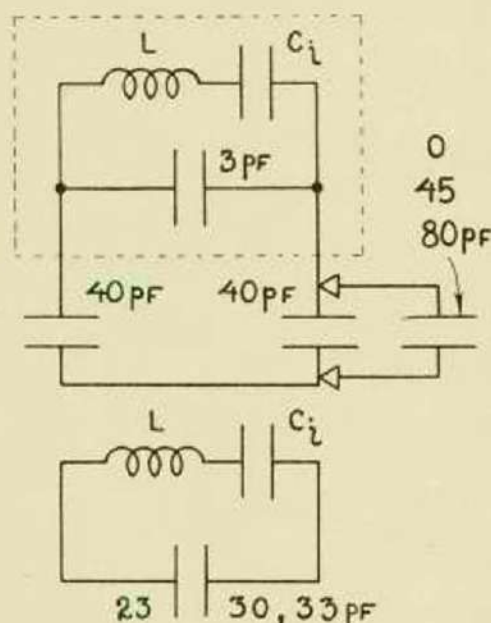
מתח הסריג U_g מרכב משני מתחים, האחד, אינו אלא המתח הניתן מהתנגדותו של הקונדנסטור C_g :

$$U_g = \frac{1}{\omega C_g} \cdot I_c = \frac{1}{2\pi \cdot 1,47 \cdot 10^6 \cdot 40 \cdot 10^{-12}} \cdot 9,3 \cdot 10^{-3} = 25,2 \text{ V}$$

והשני הוא המתח המיושר (פעולת זרם הסריג).

זרם הגביש I_c נתקבל באופן הבא: בתחילה הנחנו שזרם זה הוא 1 mA מכאן נתקבל מתח סריג מיושר

ציור 5.

בהנחה שכיול ה־ discriminator הוא מדויק.

נקבע אם כן את הקיבול הפנימי:

$$C_1 = 4 \cdot 10^{-3} \text{ pF} \quad \text{תוצאה 6:}$$

מתוך נוסחת התהודה מקבלים מיד את האינדוקטיביות L:

$$L = \frac{1}{4\pi^2 f^2 \cdot C} = \frac{1}{4\pi^2 \cdot 1,47^2 \cdot 10^{-12} \cdot 4 \cdot 10^{-3} \cdot 10^{-12}} = 2,94 \text{ H}$$

$$L = 2,94 \text{ H} \quad \text{תוצאה 7:}$$

נוכל גם לחשב את ה־ Q של הגביש:

$$Q = \frac{1}{\omega C_1 \cdot R} = \frac{1}{(2\pi \cdot 1,47 \cdot 10^6) (4 \cdot 10^{-3} \cdot 10^{-12}) 280} = 1,03 \cdot 10^5$$

(R נלקח מתוצאה 5)

$$Q = 100,000 \quad \text{תוצאה 8:}$$

כעת גמרנו בעצם את עבודתנו: קבלנו את מצב פעולתו של האוסצילטור כלו: יש בידינו מהלך המתחם בנקודותיו השונות, הזרם היוצא והנכנס אל הגביש וסכימת התמורה החשמלית שלו. (כל התוצאות הקשורות לגביש סומנו במספרים).

בחרנו אמנם במצב עבודה מסוים, אך אין זו הגבלה גדולה, מפני שבכל זאת נוכל להסיק מסקנות כלליות יותר על התנהגותו של האוסצילטור. כדוגמה נטפל בבעיית יציאת הנדנודים ויציבותם.

ב) ההפסדים בצד האנודה:

אם נתבונן בציור 4 נראה כי חוץ מהמתח הסינוסואידלי העיקרי קיים גם מתח משורי, אשר הגל היסודי שלו הוא בגודל של $5,5 \text{ v}$; הזווית הפזות בין גל זה לבין הגל הסינוסואידלי העיקרי היא כ־ 90° . גדלו של המתח המרכב משניהם יהיה איפוא: $U_a = \sqrt{22,35^2 + 5,5^2} = 23 \text{ v}$; הפסד האנרגיה יהיה:

$$W_a = \frac{U_a^2}{2 \cdot R_a} = \frac{23^2}{2 \cdot 45} = 5,9 \text{ mw}$$

כל הפסדי המעגל חוץ מאלה של הגביש יהיו:

$$W_a + W_g = 5,9 + 3,17 = 14 \text{ mw} \quad \text{תוצאה 3:}$$

הפסדי הגביש מתקבלים מיד:

$$W_c = N - (W_a + W_g) = 26 - 14 = 12 \text{ mw} \quad \text{תוצאה 4:}$$

(כדאי אולי לציין שהפסדי הגביש והפסדי ההתנגדויות החיצוניות הם בני אותו סדר הגודל).

ההתנגדות הפנימית R של הגביש מתקבל בעזרת הנוסחה:

$$W_c = \frac{R \cdot I_o^2}{2}; \quad R = \frac{2 \cdot W_c}{I_o^2} = \frac{2 \cdot 12}{9,3^2} = 0,28 \text{ k}\Omega$$

$$R = 280 \Omega \quad \text{תוצאה 5:}$$

ובזה השלמנו את החלק הראשון של עבודתנו. כדי להכיר את שאר תכונות הגביש, עלינו לקבוע את הקיבול הפנימי C_1 ואת האינדוקטיביות L של סכימת התמורה שלו (ציור 3). לשם כך נערוך את הנסיון הבא: נוסיף קיבול מסוים בין סריג המנורה לאדמה ונמדוד את הזווית התדירות שנגרמה ע"י כך ובעזרת הזווית זו נוכל לחשב את הקיבול הפנימי C_1 .

המידת בוצעה ע"י מדידת ההזווית של תכף המשדר בו פועל האוסצילטור שלנו, וזו נמדדה ע"י סכימת "המפלה" (discriminator) של מקלט הקולט את גל המשדר. (הציוד פועל לפי העיקרון של מידול התכף F.M.) לשם בקורת נעשו שתי מדידות, והנה הקיבולים שהוספנו והזווית התכף המתאימות:

$$45 \text{ pF}; \Delta f = 29 \text{ c/s}; \quad 80 \text{ pF}; \Delta f = 40 \text{ c/s}$$

מתוך נוסחת התהודה מקבלים את הקיבול הפנימי C_1 כתלוי בתכף הגביש f_0 בהזווית התכף Δf ובשני הקיבולים החיצוניים C_2, C_1 הגורמים להזווית זו:

$$C_1 = \frac{2 \cdot \Delta f}{f_0 \left(\frac{1}{C_1} - \frac{1}{C_2} \right)}$$

בציור 5 נרמז כיצד נקבעו הקיבולים החיצוניים.

במקרה של הוספת קיבול של 45 pF נקבל:

$$C_1 = \frac{2 \cdot 29}{1,47 \cdot 10^6 \left(\frac{1}{23} - \frac{1}{30} \right)} = 3,87 \cdot 10^{-3} \text{ pF}$$

ובמקרה של 80 pF :

$$C_1 = \frac{2 \cdot 40}{1,47 \cdot 10^6 \left(\frac{1}{23} - \frac{1}{33} \right)} = 4,12 \cdot 10^{-3} \text{ pF}$$

התוצאות הקרובות, מראות כי המדידה היתה די מדויקת.

עיון: ציור 4 מראה כי $\frac{A \cdot U_g}{I_0} = 2.5$ (היחס בין השטחים המתאימים הצגת הערכים $i = 1.25 \text{ mA}$, $U_g = 21 \text{ V}$ נותנת:

$$I_0 = 0.36 \text{ mA}, \quad A = 0.0424 \text{ mA/V}$$

הצגת הערכים $U_a = 20.6 \text{ V}$, $U_g = 21 \text{ V}$ בנוסחה: $U_a = B \cdot U_g$ נותנת:

$$B = 0.98$$

הצגת הערכים $N' = 26 \text{ mW}$, $U_g = 21 \text{ V}$ (תוצאה 2) בנוסחה $N' = C \cdot U_g^2$ נותנת:

$$C = 0.0589 \frac{\text{mW}}{\text{V}^2}$$

מכל אלה נקבל את ההספק N :

$$N = 0.353 \cdot U_g - 0.0168 \cdot U_g^2$$

כלומר:

$$a = 0.353 \text{ mA}, \quad b = 0.0168 \frac{\text{mW}}{\text{V}^2}$$

(בדיקה חובית כי כאשר $U_g = 21 \text{ V}$, $N = 0$ כלומר שהמערכת נמצאת באמת בשיוי משקל).

אנרגיית הגדנודים הצבורה במעגל ניתנת לפי הנוסחה:

$$E = \frac{1}{2} L \cdot I_c^2 = C \cdot U_g^2 \quad (I_c = D \cdot U_g)$$

הצגת הערכים $I_c = 9.3 \text{ mA}$, $U_g = 21 \text{ V}$ בנוסחה $I_c = D \cdot U_g$ נותנת:

$$D = 0.443 \text{ mA/V}$$

הצגת הערכים $L = 2.94 \text{ mH}$, $U_g = 21 \text{ V}$ (תוצאה 7) בנוסחה של E נותנת:

$$E = 2.88 \cdot 10^{-4} \cdot U_g^2 \quad \text{תוצאה 9: } \frac{\text{mW} \cdot \text{S}}{\text{V}^2}$$

$$C = 2.88 \cdot 10^{-4} \frac{\text{mW} \cdot \text{S}}{\text{V}^2} \quad \text{כלומר:}$$

קבוע הזמן שאותו אנתנו מחפשים יהיה:

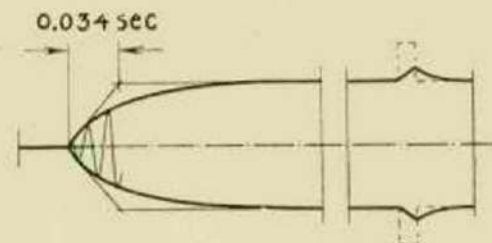
$$T = \frac{2c}{b} = \frac{2 \cdot 2.88 \cdot 10^{-4}}{0.0168} = 0.034 \text{ sec}$$

$$T = 0.034 \text{ sec} \quad \text{תוצאה 10:}$$

בציור 6 רואים כיצד נוצרים הגדנודים (לאחר שקצר בסריג המגורה הוצא באופן פתאומי) וכן את תנועת האוסצילטור להפרעה חיצונית.

ציור 6

התעוררות הגדנודים וציבותם

עצמת הגדנודים נקבעת מתוך תנאי שיוי משקל בזרימת האנרגיה. המעגל המתגונן מכיל אנרגיה מסוימת, חלק קטן ממנה מתבזבז בכל מחזור, וכדי לקיים את הגדנודים צריך למלא מבחון הפסד זה. אם זרימת האנרגיה מבחון גדולה מזו המתבזבזת, תלך אנרגיית הגדנודים ותגדל, כלר, גם עצמתם תגדל, ואם הזרימה מבחון קטנה מזו שמתבזבזת, תלך העצמה ותקטן. אם נסמן את כל ההספק הזורם לתוך המערכת המתגוננת ב- N ואת אנרגיית הגדנודים ב- E נוכל לכתוב:

$$N = \frac{dE}{dt}$$

כדי לפתור משוואה זו עלינו לטא את N ואת E ע"י ע"י מת הגדנודים. בקוה מדה לעצמת נבחר את מתח הסריג הממוצע U_g (21V במצב שיוי המשקל). עיון בציור 4 מראה שאפשר לבטא i תל ת זרם המגורה במתח U_g הנוסחה:

$$i = I_0 + A \cdot U_g$$

$$(A - \text{גודל קבוע } I_0 - \text{זרם קבוע})$$

אם נזכור שהמערכת היא לינארית נקבל את הנוסחה הבאה:

המתח האנודי הממוצע U_a כנגדו זורם הזרם i ינתן ע"י:

$$U_a = B \cdot U_g$$

ההספק N' הנכנס באמצעות המגורה יהיה איפוא:

$$N' = \bar{U}_a \cdot i = B \cdot U_g (I_0 + A \cdot U_g)$$

ההספק המתבזבז בכל ההתגוננויות יהיה:

$$W = C \cdot U_g^2$$

ומכאן ההספק N הזורם לתוך המערכת המתגוננת:

$$N = N' - W = B \cdot U_g (I_0 + A \cdot U_g) - C \cdot U_g^2 = a \cdot U_g - b \cdot U_g^2$$

את אנרגיית הגדנודים נוכל לבטא ע"י הנוסחה:

$$E = c \cdot U_g^2$$

נקבל אם כן את המשוואה:

$$N = \frac{dE}{dt}; \quad a \cdot U_g - b \cdot U_g^2 = \frac{d}{dt} (C \cdot U_g^2) =$$

$$2C \cdot U_g \cdot \frac{dU_g}{dt}$$

18:

$$2C \cdot \frac{dU_g}{dt} + b \cdot U_g = a$$

פתרון משוואה זו ניתן באופן כללי ע"י:

$$U_g = A \cdot e^{-t/T} + \frac{a}{b}, \quad T = \frac{2c}{b}$$

קבוע הזמן T (time constant) משמש בקנה מדה למהירות בה יתעוררו הגדנודים. וכן למהירות בה יחזור לעצמת שיוי המשקל שלהם במקרה של הפרעה חיצונית כלשהי. בציור 6 אפשר לראות זאת באופן גרפי.

נגש כעת לקביעת ערכו המספרי של T . לשם כך עלינו לקבוע את כל המקומים, שספגנו בהם, באופן מספרי.

$$i = I_0 + A \cdot U_g \quad \text{זרם המגורה:}$$

מנין המלים במברקים בינלאומיים

א. פוגל

לפי סעיף 42 מותרים ביטויים מקוצרים, במברקים בשפה משוטה, כשהם "נפוצים ומקובלים בקשרי מכתים בגילויים ומסחריים".

נראה בעליל כי סעיף זה מתנגד לביטויים בלתי מקובלים כדוגמת הביטויים שצוינו לעיל, או כאלה העלולים להוציא לצורך חליפת מברקים גרידא, כגון: *YOUR LETTER* במקום *your letter*, או *REMYCAB* במקום *reference my cablegram*, או קבוצות אחרות שחברו על ידי חברות העופה לצורכי הנומנות (ראשי התיבות של שדות העופה אשר מהם מבראים המטוסים ומחוז חפצם). בביטויים כאלה אין משתמשים במסמכים או במכתבים, כי אם במברקים בלבד; כיוון שכן, אין לראותם כנפוצים ומקובלים בקשרי מכתים בגילויים ומסחריים. אך, הודות לסעיפים 50 ו-122, אפשר להתיר ביטויים כאלה ללא הנבלה במברקים מסוג "כתב סתרים".

אם כן, אלו הם הביטויים המקוצרים שאפשר לדאותם כנפוצים ומקובלים? באנגלית קיימת רשימה עם 33 ביטויים מקוצרים המקובלים ומותרים לשימוש במברקי קום. אם נביא בחשבון כי רשימה כזאת אפשר להכין בכל השפות אשר בהן מתקבלים מברקים, הרי שמספר הביטויים הללו ככולן, יגיע לחמישה אלפים בקירוב. מכאן, ששום פקד אשגב לא יהא מסוגל לזכור את הכל.

אולם סעיף 42 מוסיף:

"הביטויים הלשוניים אשר יתקבלו על דעת המדינה בה נתקבל המברק המקורי". אם המשרד המקורי התיר איזה ביטוי בהתאם לסעיף זה, ברור כי למדינות המעבר או למדינת היעד לא תהא הסמכות לשנות את מספר המלים שבמברק. הגם שפקד האשגבים חייב להכיר בי ארבעת הביטויים המקוצרים שצוינו בסעיף 42 (10b).

אם אפשר היה למנות את מספר המלים במשרד המקורי באופן מדויק וסופי כי או היה נחשב הדבר להישג גדול, עצם גביית הסכומים הנוספים, אם על ידי המשרד המקורי או על ידי משרד היעד, לפי דרישה מתחנת טלגרף אחרת, הינה אמצעי אחרון בלבד. ראשית, משום שאדם ישר, שאינו מתכוון להערים על תקנות ספירת המלים, רשאי לדעת מלכתחילה את מחירו המדויק של המברק אשר הוא שולח וכן גם את אופן החישוב; ומן הראוי שידע בביטחה כי לא יגבו כל תשלום נוסף מהמועין. שנית, גביית הסכומים הנוספים, שבאה במאוחר, עולה ביותר משום הצורך בפעולות מיוחדות ובמשלוח "מברקי שרות".

ברם, כדי להבטיח ספירה מדויקת של מלים, יש צורך בכללים פשוטים, ברורים ומדויקים אשר חסרונם מורגש מאוד בתקנות הטלגרף. מנין המלים צריך להיות כך, שפקד האשגבים לא יבוא לעולם במביכה, כיום נעשית הספירה לעיתים קרובות, תוך ויכוח בין השולח המנסה להרבות במלים כפולות לבין פקד האשגבים המשתדל במיטת יכולתו למנוע זאת ממנו; ואת חילוקי הדעות שביניהם אין ביכולתם לישב מחוסר חוק ברור שעליו יוכלו להסתמך.

כפי שצוין בראשיתו של מאמר זה, חוברת רשימה המכילה דוגמות רבות של מלים מסופקות, כדי להצדיק את השימוש ברשימה זו, יש לציין כי בהכנתה עמלו המומחים האנגלים וחקרו ביסודיות ובהעמקה במסיבות השונות מאוד משל פקד האשגבים בעבודתו, מטרת מחקר זה הייתה לא לתת פירוש נכון, כי אם פירוש אחד אשר על פיו יתואמו, עד כמה שאפשר הלכות ספירת המלים בכל לשכות הטלגרף, הפירושים שאפשר לתת היום רבים ורביצדדים עד לאמור, ודו לנו לבחון עורר של מברקים משודרים כדי לעמוד על החשיבות אשר בפירוש אחד. בדיקה כזאת עשויה גם לתת מושג על טיבן ומספרן של הבעיות שהתעוררו לא רק אצל פקדי האשגבים, כי אם גם אצל המנהלים.

נהוג בכתיבה לסמן את הקיצורים בנקודות או בתגים. נשאלת השאלה אם יש לחשב נקודה או תג כמימן נפרד

הטלגרף היחיד בירושלים הנצורה, יוני 1948

סעיף זה בלבד.

כן התעלמו התקנות מן הביטוח I.T.U. אינן דנות אם הוא מונח מסחרי או ראשיתיות של משהו. קיימים מונחים מסחריים המחוברים מראשיתיות (עם אי בלו נקודות או הגים) ומצורפי הברות. בהעדר הוראות מיוחדות, אשר עליהן יוכלו הפקידים להסתמך, נוהגים הם, במידת מה, לחשב מלים כאלה לפי ראות עיניהם.

(M. FOZ, Telecommunication Journal No.6, June 1952)

תרגום: ד. מ. רודניצקי

(סוף יבוא)

או שיש לחברו אל המלה המקוצרת שבאה לפניו? אך לפני שנקבל תשובה לשאלה זו, נעביר לשאלה אחרת: האם ניתנות תקנות הטלגרף הנדסה כלשהי לראשיתיות? — בסעיף 136 נאמר:

... כל מלה הכוללת במילון שימושי של אחת מן השפות המותרות למברקים... כל מלה השגורה באחת מאותן השפות...

אם כן, יש להחליט אם ראשיתיות מסוימים הכלואים במילון, ושהם שגורים בלשון, יכולים להתשב כמלים או לא. מאחר שהוראות מיוחדות ביחס לראשיתיות אינן קיימות, לא נשאר לנו אלא להסתמך על

טלפון ציבורי בשני כוונים

איסר עיניהבר

לאיש גם בשיחות נכנסות מהארץ. להלן הקווים הכלליים של שירות "שיחות מאיש לאיש" בארץ.

א) המזמין שיחה מאיש לאיש בבית דואר, ומסור לפקיד האשנבים את השם והכתובת של האיש המוזמן, את התאריך והשעה שהשיחה צריכה לצאת לפועל.

מתיחת קו טלפון בדרך צפת-ראש מנה במלחמת השחרור

שירות הטלפון הציבורי בישראל פועל רק בכיוון אחד: הוא מונבל לשיחות יוצאות בלבד. כל אחד, אם גם אינו בעל טלפון, יכול להתקשר בטלפון באמצעות תאי הטלפון הציבוריים הפזורים בכל רחבי המדינה, אבל רק עם מנוי טלפון. אין הטלפון הציבורי מאפשר קשר עם איש שאינו מנוי טלפון; אין שום אמצעים, גם לא למנוי טלפון, להתקשר עם איש שאינו מונה מנוי טלפון.

על סמך נסיוני במשך כשמונה עשרה שנות עבודה בדואר הנני יכול לקבוע כי יש דרישה מהציבור לשיחות כאלה. באין שירות רשמי מטעם הדואר נוקטים האנשים לכל מיני אמצעים כדי להתקשר עם מישהו שאינו בעל טלפון. מטלפנים קודם לאיזה מכר שהוא בעל טלפון והגר בקרבת מקום טגוריו של הקרוא ומבקשים אותו לטלפון או מבקשים להודיע לו שיחכה בשעה מסוימת ליד הטלפון או גם שיעצצל בחורה. אחרים משתמשים למטרה זו בטלגרף. שולחים מקודם מברק בו מודיעים לאיש שיחכה ליד טלפון מסוים בשעה מסוימת או מודיעים שהאיש יעצצל בחורה לטלפון מסוים.

מדוע לא יבצע הדואר פעולה כזאת?

יש להרחיב את שירות הטלפון הציבורי כך שיפעל בשני הכיוונים. שיאפשר לא רק שיחות יוצאות אלא גם שיחות נכנסות. צריך לתת לכל אחד את האפשרות להזמין לטלפון כל איש אחר באמצעות הטלפון הציבורי, אם גם המוזמן אינו מנוי טלפון. למעשה קיימות כבר בארץ שיחות מסוג זה: "שיחות מאיש לאיש" הנהוגות בשיחות הנכנסות מחוץ לארץ. דואר ישראל מקבל הודעה מחוץ לארץ שפלוני, תושב ישראל, הגר במקום מסוים בדרוש לטלפון בשעה קבועה ודואר ישראל מודיע למוזמן את הזמן של השיחה ומוכינה אותו לבית הדואר על מנת לקבל את השיחה. אין שום מניעת טכנית להנהיג שירות זה גם בפנים הארץ; אפשר לבצע שיחות מאיש

המשרד המקורי במברק השירות רק „טבריה“ כרגיל. חישוב מחיר השיחה מאיש לאיש לפי התשלום הרגיל של שיחת חוץ בתוספת 50% (מחיר שיחה לשעה קבועה) + כמו כן מחיר מברק השירות (לפי דוגמת מחיר המברק בהמחאה כסף טלגרפית).

במרכות הטלפונים יש לכתוב את מברק השירות על טיפס „מברק בנובינא“ (דט 22) ולשלחו יחד עם כרטיס שיחת החוץ (ד.ט. 182) לענף הטלפונים המחוזי על מנת לחייב את חשבון הטלפון של המנוי.

ד) אם בוטלה השיחה לפני שיצאה לפועל, או שלא יצאה לפועל בגלל זה שהמוזמן או בא כחו לא נמצאו בביתם בזמן שהשיחה צריכה היתה להתקיים, או שהמוזמן או בא כחו סרבו לבוא לבית הדואר על מנת לקבל את השיחה אין מחייבים את שיחת החוץ פרט לתוספת המיוחדת בעד שיחה לשעה קבועה.

את השיחה יש לרשום לכל הפחות שש שעות לפני השעה שהיא צריכה לצאת לפועל ורצוי מאוד יום לפני זה.

אין לרשום שיחות כאלה אלא למקומות שקיימת בהם חלוקת מברקים.

ב) הדואר יודיע למוזמן על ידי מברק שירות (כנהוג בשירות המחאות כסף טלגרפית) על שעת השיחה ויזמין לתא הטלפון הציבורי שבבית הדואר או לכל תא טלפון ציבורי אחר על מנת לקבל את השיחה.

אם שיחה נרשמה לא בבית הדואר אלא במרכות על ידי מנוי טלפון, ישודר מברק השירות על ידי האחראי במרכות הטלפונים. בציינו את שם המשרד המקורי במברק רק יוסיף את המלה „מרכות“. למשל, במקרה של שיחה שנרשמה בטבריה על ידי מנוי, יצוין המשרד המקורי במברק השירות „מרכות טבריה“ ואילו במקרה של שיחה שנרשמה מתא הטלפון הציבורי שבבית הדואר יצוין

דוורים בתקופות שונות

קבלן הדואר, יבנאל—טבריה, שנת 1931

דור בבאר שבע, בזמן הטורקים, שנת 1908

עברה השמועה כי אם אלכסנדר היתה אשה ממוצא בארי בארי למחצה. נאמר כי ממנה ירש אלכסנדר את מוחו הערני ודמיונו המפותח.

אותו זמן כבר נאספו חמשים אלף איש למסע על אסיה. אלכסנדר עם המוקדונים שלו, האילירים, התראקים וחבורות אחרות מהמדינות השונות של יוון, התכונן לכיבוש אסיה הקטנה. פידאס נפרד מידידיו, כי עתה היה לקצין בצבא אלכסנדר. צבא המלך הנער הבלתי מנוצח התרכז באריסבא אשר בהלספונס. אלכסנדר פתח במסע המלחמה לאחר שביקר בחורבות טרויה והקריב קרבנות לגבורי הומרוס, מטרתו הראשונה היתה סארדוס, בירתה העתיקה של לוד. הצי הפרסי ניסה לעצרו, אך בלי הצלחה.

בראותו את העצמה והכשרון בהם נהל המפקד הגדול את צבאותיו, לא יכול פידאס שלא לרחוש לו מדת מה של הערצה. אבל לפידאס היו שאיפות מדיניות משלו. בעוד אלכסנדר מנצח בקרבות קיווה פידאס לזרוע פירוד בין בני בריתו ומרי בין קציניו וחיליו.

כשנודע לאלכסנדר על פעילותו, החליט כי באה עת לחסל את המרד באבדו. בחורף שנת 334 לפני הספירה המשיכו הפרסים לעמוד במצור של אלכסנדר. המלחמה נכנסה לשלב זמני של הפוגה, ולמלך היה פנאי להעיף עין על מחנהו. אחרי הנצחון על הפרסים התכונן להכריז את עצמו למלך פרס. אנשי צבאו אלה נועדו להוות את צבא הכיבוש שלו. על כל היה עליו לדעת מראש מי נאמן לו ומי אינו נאמן לו.

התכנית שתכן אלכסנדר כדי לגלות את רגשות אנשיו היתה פשוטה אך גאונית. בוקר אחד אסף, כך מספרים ההיסטוריונים, את קציניו הגבוהים והכריז: "אני, אלכסנדר, הנני בודד ומתגעגע הביתה ככולכם. אפשר שתחלוסנה שנים בטרם אשוב הביתה לראות את יקירי, אי לכן גמרתו אותי לשלוח רצים, רכובים על המהירים בסוסים, למקדון, תראקיה ואתונה. כל הרוצים לשגר אגרת הביתה יכולים לשגרה באמצעות רצים אלה."

הקצינים הריעו לכבוד המלך על החסד שטרם היה כמותו. יומיים לאחר מכן עזבו הרצים את הליקאראנאסוס כשהם עמוסים אגרות המיועדות לנשיהם, ילדיהם, אבותיהם ואמותיהם של הגבורים, אגרות המתארות את חיי הגבורה שלהם ואת המלחמה הגדולה שהם נלחמים למען תהילת אלכסנדר.

הרצים לא הרחיקו לכת. הם סטו מדרכם כפי שצווי ומסרו את המכתבים לידי אלכסנדר, אשר הקים מטה סודי, במיוחד לשם כך. המלך קרא והעריך כל מכתב. כך יצר האסטראטג הגדול את אמנות הצנזורה על דואר, נוהג מלחמתי נפוץ אשר התקיים אלפיים שנה יותר מן הפאלאנקס המוקדוני.

בין המכתבים מצא אלכסנדר מכתבים רבים מפידאס, כולם מלאי הסתה במלך. פידאס מת על בגידתו מבלי שיודע לו כיצד נגלה הקשר לאלכסנדר הגדול. כאשר טען התועמלן ביש המול כי הוא חף מפשע, הקשיב המלך לדבריו באדישות קרינה. תשובתו היתה פשוט חזרה על הפקודה להוציא את פידאס להורג.

דפים מוגשים ע"י ש. אלראי אלכסנדר הגדול — ממצאו של ריגול הדואר *

החמה הלכה ושקעה לאחר יום לוהט, והצללים פשטו על פני ככר השוק. את הצל הרחב ביותר הטיל הפארתי נון, בו עוד הכריז מן פאלאס אתאנה על זוהר העיר הגאה לשעבר.

בני אתונה עדיין גאים היו, גם בתבוסתם, וטרם השיגו כיצד יכלו להגות לאותו נער מוקדוני, לאותו אלכסנדר בן העשרים וחמש, האכזר והשאפתן, שישלוט בהם.

בינות לעמודים הגדולים טיילו כמה אנשים להנאתם וישוחחו על הפילוסופיה שלהם, על הטראגדיות שלהם ועל אסונותיהם המדיניות האחרונות, עבדים וסאטיריקאים, פיוסופים ואנשי עסקים פושטי רגל, על נשמתם של כל אלה נח על כצל אשר נח על פני העיר.

"מה סבל סוקראטס בהשפלתו", העיר האחד.

"אך הרי, לאמתו של דבר, לא הושפל מעולם", השיב פידאס, אשר נלחם פעם למען אתונה.

אנשים אלה ידעו כי הקין עליהם הקץ. כמו כן, כי מוטב היה להם להלחם באלכסנדר הרוזן והעריץ מאשר להצטרף אליו כבני ברית ועבדים.

בכל הרחובות אפשר היה לשמוע את קולם וצלצול מטבעותיהם של גייסיו, שכורים מתהוללים שוטטו בעיר והכריזו כי מעתה והלאה ילחמו בשביל אלכסנדר היוצא לכבוש את העולם.

פידאס, בחור צעיר ונועז, הביט בחיוך של כוז בבני ארצו אלה המוכרים עצמם לאלכסנדר תמורת מטבעות כסף אחדים. הוא עצמו היה בן גילו של אלכסנדר, ואף הוא התכונן להצטרף לצבא העריץ. אך הוא עמד לעשות זאת כדי להכיר את חולשותיו ויתרונותיו של הכובש החדש, למען יבוא יום בו תשוב הרפובליקה הדמוקרטית של אתונה להיות חזקה ובת חורין.

אביב שנה זאת, שנת 334 לפני הספירה, היה מזוהר ביוויה. רק מעטים מבני אתונה יכלו לשאת את חרפת שלטון נון של עריץ ואדם ממוצא זחוח. ברחובות האקרופוליס

"שלשת אלפים שנות רגול מאת. קורט זינגר, תרגם מאנגלית—שעיתו לזים, הוצאת 'הספריה הישראלית'."

הדירוג בדואר ארצות הברית

צ. ברקוני

יש אופי מסחרי מובהק.

לשם חישוב המשכורות מקבלים בחשבון את ההכנסה ברוטו ממכירת בולים ומהשכרת תאי דואר, (הטלפון והיטלוגרף בארצות הברית מופעלים על ידי חברות פרטיות).

כל בתי הדואר בארצות הברית, כולל הסוכנויות הקטנות ביותר הנקראות גם הן משרדי דואר, מחולקים לארבע סוגים. כל סוג מחולק לשלבים לפי גודל ההכנסה, ולפי זו, כפי שציינתי לעיל, נקבעות המשכורות למנהל וליתר העובדים בתפקידו פיקוח.

והרי דוגמות לחלוקת המשרדים וגובה משכורת המנהלים:

בבית דואר שהכנסותיו עולות על 40,000.000 דולר — משכורת המנהל היא 12,400 דולר לשנה וזאת היא המשרת המקסימלית בסוג ראשון.

הסוג השני מתחיל בהכנסה של 33,000 דולר ומשכורת של 3,800 דולר לשנה.

הסוג השלישי מתחיל בהכנסה של 7,000 דולר ומשרת בדרגה של 3000 דולר לשנה.

הסוג הרביעי מתחיל בהכנסה של 1,100 דולר ומשכורת של 1,584 דולר ויורד למינימום של 200 דולר משכורת לשנה.

קיימות בעולם שיטות שונות של דירוג עובדי הממשלה, ישנם הבדלים במספר הדרגות, בגובה המשכורת, במתח בין המשכורת הנמוכה לבין המשכורת הגבוהה ביותר, במתח השנים לתוספת ותק, וכו'.

ברם, כל השיטות הנ"ל בנויות על עיקרון אחד, והוא — שעובדים בעלי דרגה שווה מקבלים משכורת יסוד שווה, ללא התחשבות במדור, בענף או במקום העבודה. אצלנו סדור זה קיים לא רק לגבי עובדי הדואר, כי אם גם ביחס לכל עובדי המדינה. שני עובדי דואר בדרגה 9, למשל, שהיא דרגת פיקוח, מקבלים משכורת יסוד שווה (פרט לתוספת משפחתית) ללא התחשבות אם הם עובדים בדרגה, בהנדסה, במחסנים, בעיר ראשית או במושבה.

לא כן הדבר בדואר ארצות הברית. המשכורות לעובדי הדואר, החל מתפקיד הפיקוח הנמוך ביותר, בנויות שם על ההכנסה ברוטו של המשרד בו העובד מועסק.

ההכנסה נבדקת מדי שנה בשנה והמשכורות נקבעות בהתאם לסיכומים אלה, כלומר, משכורתו של מפקח בעיר אחת יכולה להיות גדולה בהרבה ממשכורת חברו לתפקיד זה בעיר אחרת, יתר על כן, גם משכורתו הוא עלולה להשתנות מדי שנה בשנה לפי התנודות בהכנסה של משרדו.

תוספות ותק אינן קיימות בכלל, ולמבנה המשכורות

אלפים ומאתים שנות דואר

— לתולדות הדואר בעולם —

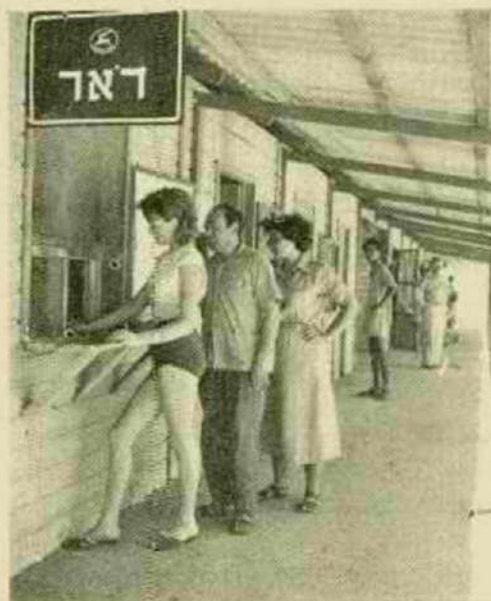
ש. חיים

באותו זמן — המאה השש־עשרה — החל הדואר המלוכני באנגליה, בספרד וצרפת להיענות לבקשת הציבור והעביר גם משלוחי דואר שהיו מיועדים לאנשים פרטיים. מנהל הדואר של המלכה אליזבת הרשה לפקדיו להרחיב את השירות ולהעביר את דבריו הדואר של הציבור אף מעבר לתעלה וכמה הוקם קשר דואר בין תושבי האיים הבריטיים לבין תושבי היבשת האירופית. קרל החמישי אף הוא הרחיב את שירות הדואר הגרמני מעבר לגבולות המדינה והגיע עד לאוסטריה, וארצות

האימפריה הגדולה ביותר בדבריו ימי העולם, זו של אלכסנדר הגדול, ידעה כבר בזמנה לתכנן ולהקים שירות דואר משוכלל והוא אף פעל כהלכה והקיף את כל השטח מהים האיגאי ועד האוקיינוס ההודי.

האימפריה הביזנטית המשיכה אף היא בטיפול מתמיד ובשכלולו של הדואר בגבולותיה והאימפריה העות'מנית עוד הגדילה לעשות ובמאה השש־עשרה עלה הדואר שלה על הדואר שהיה קיים באותה תקופה בארצות מערב אירופה.

בשנת 1875 הוקם האיגוד העולמי של הדואר. לשם כך נקרא קונגרס בינלאומי ביוזמתו של ד"ר הנריך פון סטיפן מנהל הדואר בגרמניה. הקונגרס הראשון התקיים בברן ועיר זו משמשת עד היום למרכזו של האיגוד ובו משתתפות כל המדינות הנאורות שעל פני כדור הארץ. לפני שנתיים הוחג ברוב סאר הייבל ה-75 ובמאי—יולי שנה זו התכנס הקונגרס ה-13 בבדיסל, בירת בלגיה. (מסובד על פי "מדקור" — צירוף)

הדואר באילת

השפלה. במשך שלוש מאות שנה נמצא המונופול של שירותי הדואר הגרמני בידי האצילים לבית סורסקס ורק לאחר מלחמת 1866 בוטל המונופול ובעלות הדואר הגרמני עברה לידי ממשלת פרוסיה.

איש הדואר של קרל הראשון, מלך אנגליה — תומס ויטרונס — הקים שירות דואר בין לונדון ואדינבורג ודמי המשלוח — משני פנסים ועד שמונה פנסים — הכל לפי המרחק — היו משתלמים על ידי המועד.

בפאריס הוקם שירות דואר צרפתי על ידי רינוארד די ויאלים ב-1653. נפתח לשם כך משרד מרכזי והארץ נזרם שהוכנו לקבלת דברי המשלוח הורקו מספר פעמים ביום. דמי המשלוח נקבעו ל-5 סנסים ששולמו ע"י השולח וקבלה על כך צורפה למכתב הנשלח.

ב-1670 נחתם הסכם בין אנגליה וצרפת לשירות הדדי ודמי המשלוח נשתלמו בצרפת ע"י השולח ובאנגליה ע"י המועד.

ב-1711 הקיסר המלכה אנה שירות דואר סדיר בין המטרופולין לבין המושבות שבאמריקה הצפונית וה-איים הקריביים. כדאי לציין שבנימין פרנקלין שמש, עד למלחמת השחרור בשנת 1776, ממונה על ענייני הדואר בארצו וארצות הברית לא שכחו עד היום את תפקידו זה, ודמותו מופיעה עד היום על בולי הדואר של ארצות הברית.

בשמי לחודש מאי 1840 הופיע הבול הראשון — המי צאתו של וילנד היל. עד היום מתהלכות אנדות מסביב להמצאה זו שהועילה בהרבה להתפתחותו של הדואר (ראה מאמרו של מר ת. בן מנחם בגליון מס. 1 של ירחון זה) המצאתו של ר. היל הביאה לידי ביטול של הנוהג שהיה קיים עד אז באנגליה שדמי המשלוח היו חלים על המועד ולא על השולח.

זוטות

של מברקי צילום של מסמכים שונים בקי בוחות לוחמים, דרך שיוצרה, תחיש בירור שאלות ותקטין את שטח החיכוך בין הצדדים הנגדיים. התכנית היא בשלב של נסי יוגיה, הנערכים בארצות שונות בבת אחת.

שירות חובבים. על המדינות התיכוניות של ארצות הברית עברו בזמן האחרון סופות טורנדו שגרמו, כרגיל, נזק רב בנפש וברכוש. ההרס ברשת הטלפונית היה שלם ונותק כל קשר בין האיוורים הנפגעים ובין העולם החי צוגי. משתגלחה מידת הנזק הקימו חברי האיגוד של חובבי הרדיו קשר בתוך השטח הנפגע ובינו לבין מדינות שכנות ודאגו לשירות זה עד לשיקום הארצי של שירותי הטלפון במקום.

האם יתפוס קשר תגים (תכפים נבזקים מאוד) את מקום

מזרין בתתנהגות. חברת ר.ק.א. (R.C.A.) הוציאה חר ברת לשימוש עובדיה היוצאים לחוץ לארץ בשליחות החברה. החוברת מלמדת התנהגות נאותה בעבודה ומחיי צה לה וזאת כוללת קריקטורות המראות, שמירת גימנס, ידידות וסובלנות הם הדרך להשגת כל מטרה שהיא. שני העובדים של החברה הגיל, שבקרו בארץ זה לא כבר ועזרו להתקנת מכשירי הרדיו-טלפון החדשים, נתנו דוגמה טובה של התנהגות אדיבה, אם כי הם לא הספיקו עדיין לעיין בחוברת.

שירות מברקי צילום בעבודת הצלב האדום הבינלאומי. הועדה המרכזית של הצלב האדום הבינלאומי חוקרת כעת באיזה מידה יכול שירות מברקי צילום ליעל את פעולת המוסד. לדעת הועדה, כל הקלה בהעברת העתקים

מפעלי קיזור שולחים את ידהם בייצור מכשירים אלקטרוניים. מפעל קיזור, חלק ממפעלי קיזורפרייזר, חברה למכונות המקיימת סניף הרכבה בחיפה. קתה זה לא כבר בית חרושת לייצור מכשירים אלקטרוניים. בנוגע לתכניות ייצור שלה טרם נודעו פרטים, אך אם לשפוט לפי מסורתה בתעשייה כבדה, הרי תהווה היא גורם חשוב גם בשטח זה.

* * *

מר א. בוצי, מנהל שירותי הדואר הבינלאומיים של שווייצריה ביקר בישראל בימים 12-4 ח. ו. בשיחות שבינו לבין נציגי דואר ישראל נדונו העניינים המשותפים לשני המדינות: עניני דואר ים ויבשה ובייחוד עניני דואר אויר וסעיפי הסכם התכילות שאנו עומדים לחתום עליו היו הנושאים העיקריים.

בשיחה שהוקלטה ושודרה ע"י "קול-ישראל" הביע מר בוצי את הערכתו לעבודת הדואר הישראלי שאורגנה לפי השיטה השווייצרית הן בשטח הדואר הפנימי והן בכל הנוגע לדואר הבינלאומי.

באופן מיוחד עמד האורח על הישגי הדואר הנע שלנו הפותר בעיות רבות הקשורות בקשיי התחבורה אצלנו. דבר שאינו קיים בשווייצריה בעלת רשת תחבורה מפוארת ביותר.

הרשת העילית? בטכניון דרקסל, שבפילדלפיה, נתעוררה הבעיה באיזה מידה אפשר להשתמש בקשר תגים במקום קוים עיליים ארוכים. הבירור העלה כי רבים עדיין סימני השאלה בנוגע לתגים. השאלות הטעונות חקירה יסודית הן: באיזה מידה יכולות הפרעות אתמוספיריות, סערות מגנטיות וכו', להתערב בתמסורת סדירה. לא ידוע עדיין אם שינוי זה כדאי מבחינה כספית. בינתיים מעבדות החברות השונות חכניות הרחבה מבוססות על כבלים דר-אפקיים.

לא היו, אפוא, מסקנות לבירור הנ"ל פרט לאחת שה' הכרעה לא תפול בימים הקרובים ולא לפני עריכת נסיונות בקנה מידה רחב.

טלפון מחוסן. חברת "וסטרן אלקטריק" פיתחה מכשיר טלפון-שדה חדשים, לפי הזמנה צבאית, המחוסנים נגד תופעות מזג אויר קיצוניות, כמו חום של 60°C וקור של 70°C — וגם טבילה ממושכת במים לא תוכל להם. הם עומדים בפני טלטול וזעזועים, כגון הצנחה על ידי מצנח, ואפשר להפעילם בכל מצב תוך לחיצת כפתור. הם קטנים ומשקלם כ-2 ק"ג; ניתנים לחיבור חוטי ואלחוטי, למצבר מיטלטל או סוללה. לשימוש בקור חזק אפשר לחברו למצבר קטן (שבבים הטלפונים), השואב את האנרגיה שלו מגוף האדם. מכשירים אלה מחוסנים גם נגד שוני לחץ אויר ופועלים בכל גובה שאוירון מגיע אליו.

המנוי: אם כן רשמי לי שיחה ללא תשלום.

מודיעין: ?

המנוי: אני עומד לדבר עם אשתך, ואני בטוח שהיא לא תתן לי להוציא הנה מפי.

מיצי החלאביב

אכן זוהי המצאה!

בשעה שרק התחילו למתוח את הזוג הראשון של חוטי הטלפון ב"רוסיה הלבנה" שקראו להם שם חוטי-טלגרף ועמודי טלגרף, ספרו על כפרי אחד שכשנודע לו שחוטי הטלגרף מעבירים הכל במהירות למרחקים, החליט לשייח לוח זוג מגפיים חדשים, מבריקים ונוצצים לבנו שהגר לארץ ידועה שמעבר לים. מה עשה? עלה וטפס על עמוד הטלפון, קשר את המגפיים לחוטים. ירד, ואמר אל לבו: "אלה בודאי יגיעו מהר, ויהנה שם בני היקר" והלך הביתה שמח וטוב לב.

עבר גנב באוחה דרך, ראה את המגפיים, עלה ונטלם. למחרת, הגיע הכפרי לאותו מקום כדי לראות אם הלכו המגפיים או לא. וכשהרים את עיניו וראה שהמגפיים אינם אמר בהתפעלות: "אכן זוהי המצאה..."

מ. חנין

לאחר סערה שגרמה נזקים גדולים לקוי הטלפון התחיל הדואר בתיקונם. עם התקדמות העבודה נערכו נסיונות

תנועה לכיוון אחד

מנוי אל פקידת המודיעין: כמה עולה שיחה דחופה לחיפה?

מודיעין: 840 פרוטה לכל שלוש דקות.

המנוי: ואם לא אוכל לדבר, אלא רק לשמוע, האם תחייבו אותי?

מודיעין: לא!

מנוי טלפון באנגליה יצא לחופשה לאחד מבתי הנופש על שפת הים ובקש להתקין לו טלפון בביתו הארצי; כשנודע שאין הוא יכול לקבל טלפון אלא בשותפות עם עוד מישהו, אמר: "אילו ידעתי שכך הדבר הייתי מביא את הטלפון מביתי".

אחרי גמר התיקון: "לך לבית הקרוב ותראה אם המים יוצאים מתנור הבישול או אם הטלפון מסריח מגאז..."

מכתב אל הנגהל הכללי:

אדוני הנגהל,

לי ולשכני יש יסוד להניח שהדואר המיועד אלינו הולך לאבוד. אנא, הודע לנו מה קרה למכתבים שצריכים היו להגיע אלינו במשך חמשת השבועות האחרונים ולא הגיעו.

לקוח ע"י האשנב:

"האם יכול אני לקבל 10 ספרי טלפון במחיר מוזל; אני עורך נשף שבו יתן פרס לאיש החזק שיוכל לקרוע את הספר."

נתקבלה המחאת כסף טלגרפית בשביל אשה. כשפקדו האשנב שאל אותה לשם השולח הסמיקה האשה וענתה: "אני מחכה לכסף מבעלי אבל כתב הוד ששל הטלגרף איננו שלי".

ילד קטן בא לאשנב ושאל למה משתמשים בכרית להרשתת הבולרים. הפקיד ענה לו שקודם לכן היה ילד שהרטיב את הבולרים בלשינו אולם משרה זו נתפנתה מאחר שלשונו של הילד נשתמשה וכעת המשרה פנויה ובעדה מקבלים משכורת ונוסף עליה גלדיה כל ערב שבת. הילד הרהר רגע ואמר: "אינני חושב שכדאי לי לקבל משרה זו, כי כמה אלקס את הגלדיה אם לשוני תשתמש?"

בקוים המתוקנים: אחד המנויים שאת הטלפון שלו גמרו לתקן בשמעו את קול הקרן במכשיר שלו אמר מרוב שמחה: — "אני שמח מאוד לשמוע את קולך ואני הייתי 'מת' למעלה משבוע".

אשה זקנה קנתה בפעם הראשונה מכשיר רדיו והי' ציאת רשיון בחוק. למחרת היא באה לדוור עם המכשיר ושאלה את הפקיד: — "הגד לי, בבקשה, איזה כפתור עלי לסובב כדי להאזין את קצב דבורו של המכשיר?"

אזיז לצהר

מתוך מכתב של מי שלא קבל טלפון:

"כתבתי אליכם לפני שבועות מספר ובקשתי להתקין טלפון בביתי וקבלתי את תשובתכם בהבנה מאחר שגם אני סובל מחוסר ציוד וחמרים".

אשה כמושבת מטלפנת אל הטלפונאי במרכז: "חברת אותי עם מספר שלא בקשתי ואמרתי לאדם זה, שחשבתיו לבעלי, שקניתי מחוך חדש. להבא אבקשך להיות זהיר יותר".

הטלפונאי שבמרכז התקשה בשמיעת דבריו של אדם שצלצל מתא טלפון ציבורי ולכן שאל את המדבר אם הדלת של התא פתוחה. "כן" ענה האיש, "מדוע?" — "מפני שקשה לשמיע אותך בגלל הרעש" ענה הטלפונאי.

— "ואני חשבת", ענה האיש, "שהגך מרגיש ברוח הפרצים שבתא".

מנוי חדש מטלפן למרכז: "חוט הטלפון שהתקנתם הוא ארוך מדי: התוכל למשוך אותו קצת אליך?"

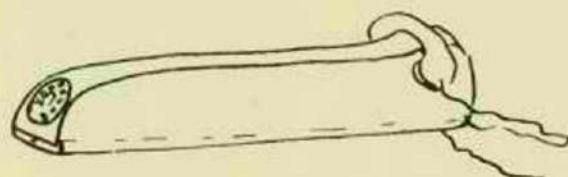
בקשה אל מנהל המחלקה:

"הגני מבקש ששה ימי חופש מיוחד כדי שאוכל לשאת אשה החל מיום 22 לחודש זה ועד ה-28 ביוני".

ז"ר

טלפון
לקוים קצרים

טלפון
לקוים ארוכים

מפה ושם ...

— ליקוטים —
ש. מ. ואל

בהן מקומות שינויים באיטליה ובעולם הרחב. בתמונות אלה רצתה המורה להיעזר בלימודים.

למחרת הביאו כל הילדים, רק פאביו לא הביא. כי הוא ובני משפחתו לא קבלו מעולם גלויות דואר מצור יירות. בבואו לכיתה בידים ריקות לא יכול היה להתאפק ופרץ בבכי. כששמעה מורתו את דבריו, יעצה לו לשלוח מכתב לעתון במילאנו ולספר בו את מקרהו המעצוב.

פאביו עשה כעצתה, ושבוועיים לאחר ששלח את הדי מכתב פרסם העתון את מכתבו, וימים מספר אחרי פרסומו החלו להגיע אליו יוספים גלויות דואר לאל-פי. במשך שבוע אחד בלבד קבל פאביו 50.000 גלויות מאיטליה, צרפת, דרום אמריקה וארצות הברית ובית הדואר שבכפר ראה צורך להעמיד דור מיוחד להעברת הגלויות לבית פאביו.

מחוסר סקום בבית לשלל הרב העביר את התמונות לבית הספר, וכיסה בהן את כל קירות החדר והרצפה. ... אכן, נמצאים ידידים בכל העולם אף לילד קטן וגשכח. (הבוקר)

ג. דאר צרפתי בירושלים

עם הפסקת שירותי הדואר המנדטוריים בארץ-ישראל שחלה ב-25 באפריל 1948, נשארו תושבי ירושלים מנו-תקים מן העולם החיצוני. כדי למנוע ניתוק זה של נתני צרפת עם מולדתם ארגנה הקונסוליה הצרפתית בירוש-לים שירות דואר משלה. בהסתמכה על חוק ישן (משנת

א. האלו, לא התגלחת היום! ...)

"האלו, מה שלומך? מדוע אינך מגולח היום? למה בכלל פניך רעים כל כך? ... — כך אפשר כבר לשוחח היום בטלפון. כלומר, רואים את האיש שמשוחחים אתו. רואים שהוא אינו מגולח, רואים שהוא (או היא) שרוי במצב רוח רע.

בתערוכה לראדיו וטלוויזיה שהוצגה בימים אלה בי-לונדון, אפשר היה לראות בין שאר פלאי הטכניקה החדשה (כגון, דגם של אניה המונעת ע"י הראדיו, שידור טלוויזיה מעמקי הים, ועוד) — מכשיר טלפון דגיל הקי שור במקלט טלוויזיה, מנהלים בו שיחה בכבל טלפון, אך על פני ה"בד" של מכשיר הטלוויזיה מופיעה בשעת השיחה גם דמותו של האיש שמשוחחים אתו. וזה פותח, כמובן, אפשרים חדשים לגמרי בשרות הטלפונים — לטובה ולרעה. ... (מעריב).

ב. פאביו קיבל 50.000 גלויות במשך שבוע אחד בכפר האיטלקי סאנטה-אלסאנדרו, בקרבת מילאנו, חי לו פאביו סינורני, ילד כבן עשר, יחד עם אמו, סבו ועוד כשמונה בני משפחה בבית אחד. את אביו לא הכיר פאביו מימיו, כי במלחמת העולם השנייה, בהיות פאביו תינוק בן שנה, נפל אביו בשבי בידי הרוסים, ומאז לא נודע עליו דבר. לפני שבועות מספר לימדה המורה בכי-תתו של פאביו שיעור בדיעת הארץ, ובקשה מילדי הכיתה שיחפשו בביתם גלויות דואר, שמצולמים או מצוירים

1781). המקנה בשעת חרום סמכויות נרחבות לבאי כוח צרפת במזרח הקרוב. החליטה הקונסוליה להוציא בולים מיוחדים, שישמשו את משלוח הדואר של אזורי צרפת הגרים בירושלים. הבולים נמכרו במשרד הקונסוליה עם מסירת המכתבים, ולנתיני צרפת בלבד. לראשונה לא נגבו דמי הבולים אבל משרבו השולחים החלו לגבותם. המכתב בים היו נשלחים על ידי הקונסול בדואר אויר ולפני הישלחם הוחתמו בחותמת מיוחדת המציינת: דואר קוני סולארי צרפתי, ירושלים, דרך האויר. שירות דואר זה פעל עד סוף יולי 1948. — (מדרוך וקטלוג לבולי ישראל)

ד. "נא להזכירני" בשירות טלפוני

"נא להזכירני" — זהו שירות טלפוני הנהוג בלונדון. שירות מצויין זה יזכיר לבעלי הטלפונים את כל התאריכים החשובים, מבחינה מסחרית, סטימנטלית, היסטורית ומשפחתית, ע"י צלצול בטלפון או באמצעות מכתב. היוזמה לחידוש זה באה מצד אחד ממנהלי חברת הטלפונים, ששכח את יום הולדתה של אשתו ו"זכה" על כך לנויפה משפחתית.

כך עלה בדעתו לסדר את השירות "נא להזכירני" על מנת למנוע צרות ביותות ועסקיות גם יחד. (המינהל)

ה. נער מוכר עתונים — סמל היוזמה החפשית באמריקה.

הדואר האמריקאי עומד להוציא בול מיוחד לכבוד

הנער המוכר עתונים באמריקה. הבול יראה כשבחלקו נער מוכר עתונים, ובחלקו — יד מחזיקה לפי, סמל היוזמה החפשית. כן ישא הבול את הכתובת: "להוקרת שירותיהם החשובים של נעריה העתונים באמריקה, לע"י ריהם ולעמם". (הדור)

ו. כתובת

הבמאי ההוליוודי הנודע דיטלה שלח מכתב מארצות הברית לוגאל מוסנזון בתל אביב. היות ולא ידע את כתובתו המדויקת, רשם: "מוסנזון, הקריה", המכתב הגיע לתעודתו. (מעריב)

ז. בולי דואר והתנ"ך של גוטנברג

במלאת 500 שנה להתחלת הדפסת התנ"ך על ידי גוטנברג, ממציא הדפוס, פרסם דואר ארצות הברית בול בערך של שלושה סנטיים, המראה את גוטנברג, בהציגו דף מודפס בפני מושלה של העיר מאיניץ, מקום מגוריו. (במחנה)

ח. כתבים הרבה, מדברים מעט

אנגלים כתבים יותר מכתבים משהם משתמשים בטלפון — על כך מוסר סיכום סטטיסטי רשמי. כל בריטי כותב מדי שנה 167 מכתב ואילו בטלפון הוא משתמש רק 62 פעם בשנה. (מעריב)

פכים קטנים

ש. גיסנבוים

ה. לולא נותק הכבל...

בימינו אנו כשהרדיו משרד חדשות מכל קצוות העולם, כשהטכנויות הטלגרפיות מתחרות ביניהן והידועות רודות אחת את השניה ומבשרות על הנעשה בארבע כנסות הארץ, כשהעתונים אינם מסתפקים בכל אלה ומשתמשים בשליחים וכתבים מיוחדים היושבים בכל בירה גדולה כקטנה, קשה להאמין שרק לפני 40 שנה היה המצב שונה לגמרי.

חדשות, והחשובות ביותר, היו מגיעות בדואר באיחור של שבועות ואף חדשים. כך היה גם בארץ ישראל וסיכנות רוויה אף היא העלימה עין מפניה זו שבאימי פריה העותומנית. התחנה הקרובה ביותר היתה העיר בירות שבלבנון ומשם העבירו את החדשות בדואר וה' דרך בין בירות לירושלים היתה נמשכת אז יותר מאשר

מאירופה ליפו. והשנה — 1912, המלחמה הבלקנית בכל תקפה ואיתמר בן אבי עורך העתון היחידי שיצא אז לירושלים השתדל בכל כוחותיו לשוית לעתונת צורה מודרנית ולהגיש לקוראיו את החדשות הסריות משדה הקרב. הוא גם קבע מדור מיוחד לטלגרמות: לעורך זה אף המציא את המלה — מבריק (עד אז היו משתמשים במונח "דלגריב") והנה קרה שהכבל התת ימי נותק ואף לבירות לא הגיעו, במשך מספר ימים, כל חדשות. אך לא איש באיתמר בן אבי יבהל. הוא רק הוסיף תחת כותרת ה"מברקים" של הידיעות המיושנות שורה באות: יות פטיט — "לולא נותק הכבל" והמדור נדפס בשלמותו תו... עורך העתון הירושלמי כתב, פשוט, את הידיעות לפי שהצטיירו בדמיונו. ודמיונו של איתמר בן אבי היה כידוע, עז...

שמעתי ורשמתי...

הובא לדפוס ע"י
ש. אישלאה

בכבודו חס וחלילה ולא עוד, אלא חוץ שיחה הסחתי אף
אני את דעתי מתוארו וכניתי אותו בתואר "מיגור".
הקפיטן, חמתו שככה, לחץ את ידי ואף הומיני לשתות
אתו כוסית.
(מפי ש. חפיק האשנבים בחיפה, ראו)

ב.

אף זה קרה בתקופת המנדט. מקיד אחד מדואר תל
אביב נתבקש ל"הסביר" למה עוב את עבודתו לפני
השעה הקבועה. הלה רצה להכחיש את העובדה והיות
ולא היה בקי בשפה האנגלית, פתח מילון ולאחר חיפוי
שם כתב בתשובתו: "no bears, no forest".
התכוין כמובן לבטוי העברי: "לא דובים ולא יער".
(מפי א. דינר, עוזר למנהל הדואר
בתל אביב — כח האדם).

א.

זה קרה בתקופת הממשלה המנדטורית ואני מלאתי
אז תפקיד מפקח האשנבים בחיפה.
בוקר אחד שמעתי צעקית מהאשנב לקבלת דמי דואר.
מהרתי לגשת וראיתי קפיטן אנגלי, מנסף בפתק שבירו
וטוען ברוגזה כלפי הפקיד והלה שלא שלט דיו בשפה
האנגלית עומד גבוך ואובד עצות.

שאלתי את האנגלי לפשר כעסו והוא ענה לי: —
שרתי בצבא למעלה מ-12 שנה עד שהגעתי זה חדשים
מספר לדרגת קפיטן והנה מעיזים לכתוב לי "סירפריאל"
במקום "סירפרימי" (קורפּורל במקום קפטיין) והרי זו
הורדה בדרגה ואף פגיעה בכבודי.

השתדלתי לשכך את כעסו, וביארתי לו במיטב כוחותי
כי כאן אין טעות מצערת וכי אף אחד לא התכוון לפגוע

סקירת ספרים

אלקטרוניקה. כמו כן נערכו הפרקים על מעגלים שלמים
של טלגרף, טלפון ורדיו.

השימוש במתימטיקה מוגבל כאן בדרך כלל כדי לאפי
שר קריאה בהירה וקלה של הספר, חוץ מן הפרקים של
מעגלים מורכבים וקווי תמסורת ששם הוכנסו כמה נוס
חאות מתימטיות.

קורא הרוצה להתעניין באופן יסודי בענף מיוחד, ימצא
בספר רשימה של מקורות בסוף כל פרק ופרק שכולם
בלי יוצא מן הכלל, הם מקורות אמריקאיים. נוסף לכך
סופחו בסוף כל פרק שאלות ופתרונותיהם כדי להרגיל
את הקורא בנושא שמדובר בו. יש גם מספר שאלות
בלי פתרונות.

בסכום אפשר לציין שלמרות צמצומי התחום של מורה
דרך המקורות, הרי זה ספר שימושי מאוד ואפשר
להמליץ עליו בפני כל המעוניינים להשתלם בענף הבוק.
י. כ.

Albert, John Wiley & Sons, Inc., New York.
Electrical Communication, 3rd Edition. A. L.

מספר הספר בספריה: 277

תורת הבוק משתרעת על שדה כה נרחב בתוך תורת
החשמל עד שכל מהנדס או תלמיד בענף הבוק ימצא
בדאי עזר רב בספר מקצועי שיכלול בתוכו את הסודות
של כל התהליכים שבמקצוע, אם גם בצורה תמציתית בלי
בד. לעומת הצמצום בתוך הספר עצמו מרבה המחבר
ברשימות של מקורות המטפלים באופן יסודי בענפים
הבודדים של המקצוע ולכן שימושי הספר גם לאנשים
המועסקים בעבודות אדמיניסטרטיביות של בוק. הספר
פורסם לראשונה בשנת 1934; החומר עובד מחדש להרי
צאה השלישית ב-1950 והותאם להתפתחות הטכניקה של
הבוק בשנים האחרונות. פרקים שונים נערכו מחדש כדי
לתת לקורא להבין את הבעיות היסודיות באקוסטיקה,
במעגלים מורכבים, בקרנים, בכבילים, במובילי אלים וב-

מותיקי הדואר

משה שוישה

התחיל בעבודתו בדואר בשנת 1920. כיום עוזר למנהל הדואר חיפה — חשבוניות.

אסתר לול

התחילה בעבודתה בדואר בשנת 1920. כיום עובדת בגזברות דואר חיפה.

גד לביאן

מהנדס מחוז הדרום. עובד כדר אר משנת 1920. מ"א 1914—1920 קוזן בראש העין ובוכרון יעקב.

מכתבים למערכת

6) ולהעניק פרסי עידוד למצטיינים בעבודה ואז נגיע אלילי לידו התחרות בין העובדים לקבלת הפרסים.

כפרסי עידוד הנני מציע:

א. פרסום שם העובד בחזור הדואר ובירחון הדואר עם הערכה מתאימה.

ב. 3—5 ימי הבראה עם המשפחה לעובד שיקבל ציון יוצא מן הכלל.

אני מקווה שהצעותי תתקבל ותביא ברכה למפעלנו ולכל העובדים.

ח. צ'יסקיס
כנימנה

לכב'

מערכת "דאר"

שלום וברכה!

אני מציע, שלא כמנהג מערכות העתונים הגדולים תחזיר המערכת כל כתב יד לשולחו, ותצרף גם הסברה קצרה והסיבה למה לא נמצא כתב היד ראוי. על ידי כך יתחנך ציבור העובדים וידע מה מותר ומה אסור, ידע מה לכתוב ואיך לעשות זאת להבא.

בין המערכת והעובדים צריך להוציא יחס חברי ואווה. צריכה המערכת להיות מוכנה גם לענות על כל בקורת שתתקבל. ואז יהיה "דאר" לא רק במה מקצועית אלא הבמה הכללית אשר בה יוכל כל עובד דואר להתבטא באופן חפשי. זה ייצור קשרי אחוה בין עובד למשנהו, בין מקום למקום ובין משרד למשרד. עובד המושבה

לכב'

מערכת "דאר"

ברצוני לשאול אם יש מקום ב"דאר" לשירים מאחר שיש חברים שיש בדעתם לפרסם את פרי עטם מעל במה זו.

בב"ח

אבא נוי
נתניה

תשובת המערכת:

המערכת תפרסם כל שיר או ספור של חבר שלפי דעתה מתאימים לפרסום מבחינת האקסוליות או מבחינת הרמה הנדרשת ליצירה ספרותית.

לכב'

מערכת "דאר"

החור הוא שגריר הממשלה כלפי הקהל על כן צריך הוא לעשות הכל כדי להתחבר על הקהל. צורה חיצונית נאה ואדיבות מוסיפות הרבה להשגת המטרה. וכאן המקום לומר שהרבה מן העובדים פניהם רק לקראת העלאות בדרגה ותוספות מתוספות שונות ואין הם נותנים את דעתם על העיקר והיא עבודתם. מצד שני יש רבים שמקי דשים את כל כוחותיהם למילוי יעיל של תפקידם אבל התמורה שהם מקבלים היא אותה עצמה כשל אלה שאינם דואגים ביותר לתפקידם.

הנני מציע לנסות את השיטה שהציע אותה מר ברוקני במאמרו "המשמעת בדואר ארצות הברית" (חובדת מס).

יכתוב על עבודתו, תנאיו וחיייו במקומו. ועובד העיר מאריך יכתוב על שלו. וכך, בימים של קשיים בתחבורה יתודעו אנשי הדואר באמצעות עתונם אשר יתרחב, יגדל ויתחבב על כל צבור העובדים. תפוצתו תגדל, ומטרתו לא תכזיב.

מלבד הנאמר לעיל הנני מציע :

א. להודיע לכל הקוראים שישמרו על החוברות לשם כריכתן אי פעם.

ב. להתחיל בעריכת תוכן הענינים לכרך הראשון כדי שה"דאר" ישמש ספר ואפשר יהיה למצוא בנקל כל בעיה שטפלו בה.

ג. לפתוח מדור "תיבת הדואר" לשאלות ותשובות.

בנוגע למאמרו של א. אריון בחוברת מס. 5 "על בעיית הייצור בדואר" אני מציע בקשר לשלב ג' — מצלצלים —

להשאיר את הצלחות חצייהעגולות של עכשיו ולפתוח סדקים בעמדות (בשולחן) כדי שהפקיד יוכל לזרוק את המטבעות ורכם בלי לפתוח את המגירה פרט למקרים של מתן עודף. כמובן יש להודיע לקהל ע"י מודעות שיהיה זה לטובתו אם יצטייד במטבעות לפי הצורך.

בב"ח

מ. חנין

חדרה

לכב' ירחון הדואר

בחוברת מס. 7 הופיעה רשימה על בול ההפיכה במצרים. אני מבקש שהמערכת תדאג למדור מיוחד לעניני הסבר על בולים מסוג זה.

אברהם יוסף

חדרה

חוברת זו יוצאת באיחור מסיבות בלתי תלויות
בנו יעם הקוראים הסליחה.

ה מ ע ר כ ת

הוצאת המדפיס הממשלתי

נדפס בדפוס גירוסלם מוסט, ירושלים